

ЕКОНОМІКА

УДК 330.322.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14814693>

**Стан та перспективи розвитку інтегрованого інвестиційного клімату
України**

Свінцов Олександр Миколайович

доктор економічних наук, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, e-mail: o.m.svintsov@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6047-457X>

Прийнято: 19.12.2024|Опубліковано: 29.12.2024

***Анотація. Мета.** Стаття присвячена дослідженню сучасного стану інтегрованого інвестиційного клімату в Україні, виявлення ключових проблем, що впливають на його формування, а також визначенню перспектив і шляхів його вдосконалення для стимулювання економічного розвитку країни та інтеграції в міжнародний економічний простір.*

***Методи.** Для реалізації поставленої мети дослідження застосовувалися наступні методи: аналіз і синтез – для вивчення сутності інтегрованого інвестиційного клімату, його компонентів, а також виявлення зв'язків між інституційними, правовими та економічними чинниками, що впливають на формування сприятливого інвестиційного середовища; порівняльний аналіз – для зіставлення практик формування інвестиційного клімату в Україні з досвідом інших країн, зокрема тих, які успішно впровадили механізми стимулювання інвестицій; статистичний аналіз – для обробки даних щодо обсягів прямих іноземних інвестицій; метод експертних оцінок – для визначення проблем і перспектив розвитку інвестиційного клімату в Україні на основі аналізу*

висновків науковців та практиків у сфері економіки; прогностичний метод – для оцінки перспектив розвитку інтегрованого інвестиційного клімату України, зокрема в умовах післявоєнного відновлення та інтеграції в європейський економічний простір; графічний метод – для візуалізації результатів дослідження у вигляді графіків, діаграм та таблиць, що відображають динаміку інвестиційних потоків та їх вплив на економіку.

Результати. Проведений аналіз свідчить, що інституційні реформи, спрямовані на покращення інвестиційного клімату, є ключовими для забезпечення економічної стабільності та розвитку. Ідентифіковано основні бар'єри для залучення інвестицій, серед яких високий рівень ризиків через військові дії, недосконалість інфраструктури та нестабільність законодавства. Визначено перспективні напрями розвитку інвестиційного клімату, зокрема впровадження спеціальних економічних зон, розвиток інфраструктури, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями та забезпечення страхування інвестиційних ризиків. Обґрунтовано роль міжнародної підтримки у стабілізації економіки України. Залучення міжнародних фінансових ресурсів дозволить реалізувати стратегічні проекти у сферах енергетики, транспорту та цифровізації. Окреслено важливість інвестування у людський капітал як основи для довгострокового економічного зростання та покращення конкурентоспроможності країни. Таким чином, результати дослідження підтверджують важливість комплексного підходу до формування інтегрованого інвестиційного клімату в Україні, який базується на поєднанні економічних, інституційних та правових заходів.

Висновок. Дослідження дозволило сформулювати обґрунтовані пропозиції щодо стану інтегрованого інвестиційного клімату України, який визначається як комплекс проблем і можливостей, що виникають в умовах трансформаційного періоду. Для створення сприятливого середовища необхідно впроваджувати системні реформи, які охоплюють інституційний, правовий та економічний аспекти.

Перспективи покращення інвестиційного клімату залежать від здатності держави забезпечити стабільність, прозорість і передбачуваність умов для бізнесу. Лише в такому разі Україна зможе стати привабливим майданчиком для внутрішніх і зовнішніх інвестицій, сприяючи сталому економічному розвитку.

Ключові слова: *інвестиції, інтегрований інвестиційний клімат, економічне зростання, економічний розвиток.*

State and prospects for the development of Ukraine's integrated investment climate

Svintsov Oleksandr

Doctor of Economic Sciences, Professor, Drohobysk State Pedagogical University named after Ivan Franko, str. Ivana Franka, 24, Drohobych, e-mail: o.m.svintsov@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6047-457X>

Abstract. Purpose. *The article is devoted to the study of the current state of the integrated investment climate in Ukraine, the identification of key problems affecting its formation, as well as the determination of prospects and ways of its improvement to stimulate the country's economic development and integration into the international economic space.*

Methods. *To achieve the stated goal of the study, the following methods were used: analysis and synthesis - to study the essence of the integrated investment climate, its components, as well as to identify the links between institutional, legal and economic factors that influence the formation of a favorable investment environment; comparative analysis - to compare the practices of forming the investment climate in Ukraine with the experience of other countries, in particular those that have successfully implemented investment stimulation mechanisms; statistical analysis - to process data on the volume of foreign direct investment; expert assessment method -*

to identify problems and prospects for the development of the investment climate in Ukraine based on the analysis of the conclusions of scientists and practitioners in the field of economics; prognostic method - to assess the prospects for the development of the integrated investment climate of Ukraine, in particular in the conditions of post-war recovery and integration into the European economic space; graphic method – for visualizing the results of the study in the form of graphs, charts and tables reflecting the dynamics of investment flows and their impact on the economy.

Results. *The analysis shows that institutional reforms aimed at improving the investment climate are key to ensuring economic stability and development. The main barriers to attracting investment have been identified, including a high level of risks due to military actions, imperfect infrastructure and instability of legislation. Promising directions for the development of the investment climate have been identified, in particular the introduction of special economic zones, infrastructure development, cooperation with international financial organizations and ensuring investment risk insurance. The role of international support in stabilizing the economy of Ukraine has been substantiated. The attraction of international financial resources will allow the implementation of strategic projects in the fields of energy, transport and digitalization. The importance of investing in human capital as the basis for long-term economic growth and improving the country's competitiveness has been outlined. Thus, the results of the study confirm the importance of a comprehensive approach to the formation of an integrated investment climate in Ukraine, which is based on a combination of economic, institutional and legal measures.*

Conclusion. *The study allowed us to formulate substantiated proposals regarding the state of the integrated investment climate of Ukraine, which is defined as a set of problems and opportunities that arise in the conditions of the transformation period. To create a favorable environment, it is necessary to implement systemic reforms that cover institutional, legal and economic aspects. The prospects for improving the investment climate depend on the state's ability to ensure stability, transparency and predictability of business conditions. Only in this case will Ukraine*

be able to become an attractive platform for domestic and foreign investments, contributing to sustainable economic development.

Keywords: *investment, integrated investment climate, economic growth, economic development*

Постановка проблеми. Інтегрований інвестиційний клімат є важливим фактором для економічного зростання та сталого розвитку України, особливо в умовах глобальних викликів та внутрішніх економічних змін. Незважаючи на численні зусилля держави, спрямовані на залучення іноземних та внутрішніх інвестицій, існує низка проблем, які обмежують потенціал інвестиційної діяльності. Серед них — нестабільність законодавчої бази, високий рівень корупції, недостатній розвиток інфраструктури та невизначеність щодо майбутніх економічних реформ.

З огляду на сучасні реалії, необхідність формування сприятливого інвестиційного клімату стає особливо актуальною для забезпечення регіонального розвитку, створення нових робочих місць та стимулювання інноваційних процесів. Проблема полягає в тому, як ефективно інтегрувати правові, інституційні та економічні чинники для створення такого середовища, яке буде привабливим для інвесторів, сприятиме модернізації економіки та забезпечуватиме сталий розвиток країни. Таким чином, сформульована проблема задає напрямок дослідження, а наукові та практичні завдання забезпечують його реалізацію, що є критичним для розуміння важливості й перспективності роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гармата О.В., Кучер В.О., Здреник І.В., Парасюк В.М. наголошують, що у 2022 році привабливість України для міжнародних інвесторів значно знизилася через сукупність внутрішніх і зовнішніх викликів. Основними факторами, що стримують інвестиційну активність, науковці виокремлюють: нестабільна економічна ситуація, недостатня прозорість державних інституцій і високий рівень корупційних

ризиків, які створюють несприятливі умови для ведення бізнесу, залишковий вплив пандемії на глобальну економіку, включно з перебоями в ланцюгах постачання та змінами в міжнародних ринках, відсутність інституту страхування інвестиційних ризиків та воєнний стан [1]. Мороз О.С. розвиток інвестиційної діяльності розглядає у вигляді інструменту виходу з кризового стану економічної системи [2].

Значний внесок у дослідження питань щодо залучення іноземного капіталу та стану інвестиційного клімату здійснили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: І. О. Мошляк, аналізуючи вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на інвестиційний клімат України в контексті економічних криз і військових конфліктів, акцентує увагу на інвестиційному кліматі в Україні та напрямках його покращення. [3] А. Непран [4] – експерт у сфері розвитку інвестиційної політики, зосереджений на аналізі інвестиційних ризиків. О. Лендел [5] спеціалізується на питаннях економічної інтеграції та інвестиційного клімату в країнах, що розвиваються; Ю. Коваленко [6] – автор численних праць щодо вдосконалення правових та економічних умов для стимулювання іноземних інвестицій. Науковець О. Петухова досліджує інституційні чинники формування сприятливого інвестиційного середовища [7]. Квасній Л.Г., Сисин Г.І., Поясник О.С. аналізують вплив воєнного стану на інтегрований інвестиційний клімат в Україні [8]. Науковці Кубах Т.Г. та Кузьменко О.В. значну увагу приділяють дослідженню інвестиційного клімату держави та інвестиційній привабливості регіонів України [9; 10]. Приходько І.В., Дацишин Д.Н. розглядають механізми забезпечення інвестиційної безпеки та стабілізації макроекономічної ситуації [11].

Проте динамічність руху інвестиційного клімату під впливом негативних наслідків і впливів воєнного стану та наявні натеper проблемні питання потребують постійного моніторингу та пошуку нових підходів до їх вирішення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В умовах сучасних викликів воєнного стану та воєнних дій в багатьох регіонах перед Україною ще більшої актуальності набуває завдання стимулювання інвестиційного процесу в усіх сферах економічної та правової діяльності. Поліпшення інвестиційного клімату є одним із визначальних напрямків для досягнення стратегічної мети – інтеграції України до спільноти світових лідерів. На основі аналізу обсягів потоків прямих іноземних інвестицій в Україну і виявлення катастрофічного їх скорочення у 2022 –2024 роках доцільним є розробка основних напрямів, які можуть стати поштовхом для зростання інвестицій та обґрунтування конкретних заходів для покращення інтегрованого інвестиційного клімату України в умовах сьогодення та повоєнної відбудови. Це потребує комплексного підходу, включно з удосконаленням правових механізмів, підвищенням прозорості бізнес-середовища та забезпеченням стабільності в економічних і політичних сферах

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Стаття орієнтована на дослідження сучасного стану інтегрованого інвестиційного клімату в Україні, виявлення ключових проблем, що впливають на його формування, а також визначенню перспектив і шляхів його вдосконалення для стимулювання економічного розвитку країни та інтеграції в міжнародний економічний простір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтегрований інвестиційний клімат є важливим фактором економічного розвитку держави, який визначає здатність країни залучати внутрішні та зовнішні інвестиції. Для України, яка переживає період значних економічних та соціальних викликів, розвиток інвестиційного середовища має стратегічне значення. У цьому контексті важливо оцінити поточний стан інтегрованого інвестиційного клімату, окреслити проблеми та визначити перспективи його розвитку в період повоєнної відбудови України.

Сучасні реалії пов'язані з продовженням військових дій та масовими атаками росією критичних об'єктів вітчизняної інфраструктури. Їх катастрофічні

наслідки суттєво знижують довіру інвесторів до України через високі ризики втрат активів. Науковці наголошують, що «іноземний капітал сьогодні, на нашу думку, особливо потрібен у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану, призведе до покращення суспільного життя в країні. Перш за все, це харчова промисловість, фармакологія, енергетика, виробництво товарів широкого вжитку, сільське господарство та інші галузі» [12, с. 164].

Ковальчук Н. О. наголошує, що «інтеграційні та глобалізаційні процеси, що спостерігаються в умовах економічної нестабільності, визначають виняткове значення інвестицій для становлення та розвитку підприємств в Україні. Післявоєнна відбудова України, необхідність пришвидшення вступу України до ЄС свідчать про те, що ефективне здійснення інвестиційної діяльності є основою для розвитку економіки України, забезпечення можливості її інтеграції в європейський соціально-економічний простір, що в подальшому буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності підприємств» [13, с. 39].

Дослідження показують, що сучасний інвестиційний клімат України характеризується рядом переваг та недоліків [14; 15]. Серед позитивних тенденцій можна виділити такі:

- Україна впроваджує інституційні реформи та низку ініціатив, спрямованих на покращення інвестиційної привабливості. Зокрема, створено державну агенцію UkraineInvest, яка забезпечує підтримку іноземних інвесторів. Додатково запроваджено механізм «інвестнянь» для полегшення входу інвесторів у країну.

- Підтримка з боку Європейського Союзу, Світового банку та МВФ сприяє стабілізації економіки та забезпечує фінансування важливих інфраструктурних проєктів.

- В плані розвитку правового середовища уряд впроваджує законодавчі зміни, спрямовані на захист прав інвесторів та зменшення адміністративного тиску.

На графіку (Рис. 1) представлено обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну з 2012 по 2024 роки в мільйонах доларів США.

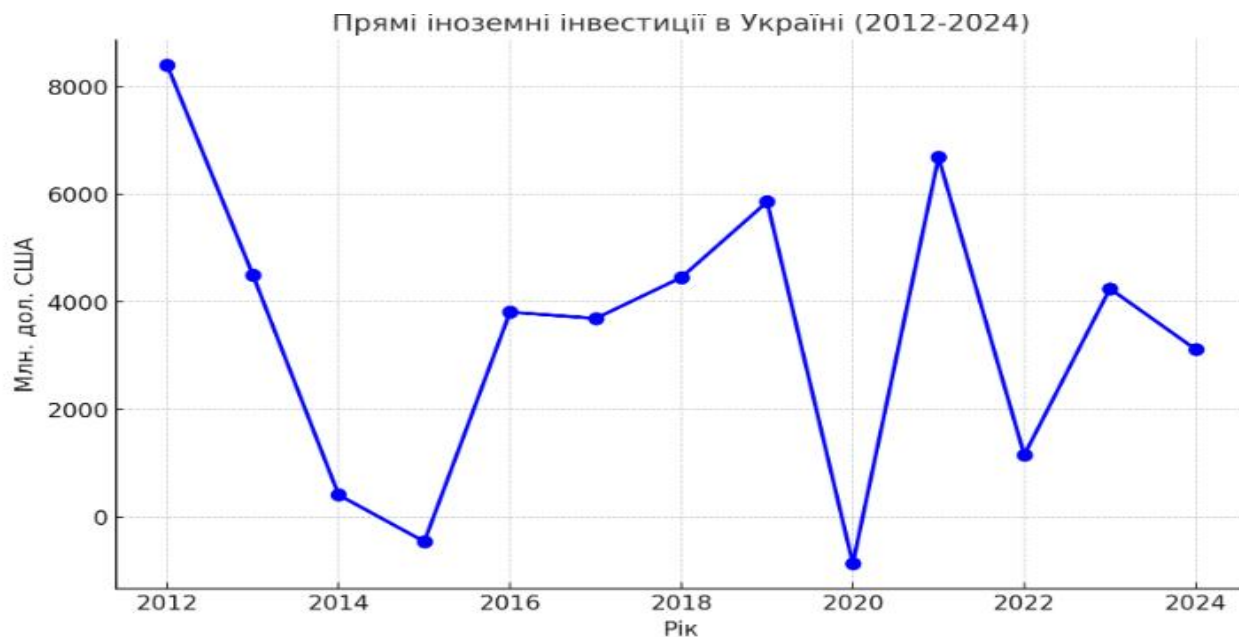

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну з 2012 по 2024 роки, млн доларів США

*з 2014 р. – без урахування окупованих територій (Криму, Севастополя, частини Донбасу)

Джерело: побудовано авторами на основі [16]

Нами виокремлено суттєві проблеми, які стримують розвиток інвестиційного клімату:

- незважаючи на прогрес у впровадженні антикорупційних заходів, корупція залишається значним бар'єром для інвесторів;
- часті зміни нормативно-правових актів створюють ризики для бізнесу;
- інфраструктурна недосконалість і низький рівень розвитку транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури обмежує інвестиційні можливості, особливо у постраждалих від війни регіонах;
- військові ризики на основі триваючого збройного конфлікту суттєво знижують привабливість України для іноземних інвесторів і знижують приплив інвестицій.

З огляду на сучасні реалії України, одним із першочергових завдань є створення умов для мінімізації ризиків, пов'язаних із інвестиційною діяльністю,

та формування середовища, яке сприятиме залученню капіталу. У цьому контексті важливими є такі напрями покращення інвестиційного клімату, які підкреслюють важливість комплексного підходу для економічного відновлення та зростання України (Таблиця 1).

Таблиця 1

Напрями покращення інвестиційного клімату в Україні

Напрямок	Характеристика	Очікуваний результат
Відновлення інфраструктури	Інвестування в транспортну, енергетичну та соціальну інфраструктуру, зруйновану через воєнні дії.	Створення робочих місць, покращення логістики, відновлення економічної діяльності.
Підтримка малого та середнього бізнесу	Спрощення регуляторних процедур, доступ до кредитів, державні програми для підприємців.	Зростання підприємництва, підвищення податкових надходжень, економічна стабільність на місцевому рівні.
Інтеграція до європейського ринку	Розширення співпраці з ЄС в рамках Угоди про асоціацію та зони вільної торгівлі.	Збільшення експорту, залучення іноземних інвестицій, гармонізація стандартів.
Цифровізація економіки та управління	Впровадження цифрових платформ для державного управління, спрощення взаємодії між бізнесом і державою.	Підвищення прозорості, зменшення корупції, покращення інвестиційного клімату.
Залучення іноземних партнерів до спільних проектів	Створення спеціальних економічних зон і пільгових умов для інвесторів у пріоритетних галузях.	Залучення капіталу в стратегічні сектори, підвищення економічної активності.
Міжнародні фінансові гарантії	Спільнота з міжнародними організаціями (Світовий банк, МВФ, ЄБРР) для залучення інвестицій та надання гарантій.	Підвищення довіри інвесторів, забезпечення стабільності фінансування.
Соціальні інвестиції	Інвестування в людський капітал: освіта, охорона здоров'я, професійне навчання.	Підвищення продуктивності праці, розвиток інноваційного потенціалу.

Джерело: власна розробка авторів

На нашу думку, нині Україна має унікальну можливість залучити світову спільноту до процесу свого відновлення, використовуючи інвестиційні можливості як інструмент для закріплення стабільності та процвітання. Однак для цього необхідно забезпечити прозорість процесів, стабільність

законодавства та довіри до інституцій, що є ключовими аспектами для залучення стратегічних інвесторів.

Інтегрований інвестиційний клімат представляє собою сукупність економічних, правових, соціальних, політичних та інституційних умов, що забезпечують взаємодію та гармонізацію різних аспектів інвестиційної діяльності в країні. Це середовище, в яке органічно поєднуються фактори, що впливають на залучення та реалізацію інвестицій, таке як стабільність законодавства, ефективність фінансових інструментів, захист прав власності, рівень корупції, розвиток інфраструктури та інноваційного потенціалу. Інтегрований інвестиційний клімат сприяє створенню сприятливих умов для розвитку підприємництва, залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій та забезпечення сталого економічного зростання. Тому для покращення інтегрованого інвестиційного клімату України необхідно здійснити низку заходів (Таблиця 2).

Таблиця 2

Заходи для покращення інтегрованого інвестиційного клімату України

Напрямок заходу	Характеристика	Очікуваний результат
Реформа правової системи	Забезпечення стабільного законодавчого середовища, яке відповідає міжнародним стандартам, та ефективне впровадження законів.	Підвищення довіри інвесторів, зниження правових ризиків.
Посилення боротьби з корупцією	Створення прозорих процедур, посилення відповідальності за корупцію та впровадження сучасних антикорупційних інструментів.	Зменшення корупційних ризиків, підвищення довіри до державних інституцій.
Розвиток фінансової інфраструктури	Розширення доступу до кредитів, розвиток фондового ринку, впровадження сучасних фінансових інструментів для бізнесу.	Полегшення фінансування інвестиційних проєктів, зростання економічної активності.
Розвиток публічно-приватного партнерства (PPP)	Залучення інвесторів до спільної реалізації проєктів у сфері інфраструктури, енергетики, освіти та медицини.	Реалізація масштабних проєктів, зменшення навантаження на державний бюджет.

Напрямок заходу	Характеристика	Очікуваний результат
Покращення податкової політики	Зниження податкового тиску, впровадження стимулів для інвесторів, таких як податкові канікули чи пільги для стратегічних галузей.	Підвищення привабливості інвестицій, стимулювання розвитку підприємництва.
Створення механізмів страхування інвестиційних ризиків	Впровадження державних і приватних гарантій захисту капіталовкладень у разі воєнних, економічних чи політичних ризиків.	Підвищення впевненості інвесторів, активізація інвестиційної діяльності.
Підтримка інновацій та технологій	Розвиток технологічних парків, стимулювання інвестицій у наукові дослідження, ІТ-сектор та інноваційні стартапи.	Розвиток високотехнологічних галузей, підвищення конкурентоспроможності України.
Підвищення якості трудових ресурсів	Інвестиції в освіту, професійне навчання, розвиток програми підвищення кваліфікації кадрів.	Формування кваліфікованої робочої сили, адаптованої до потреб ринку.
Розвиток регіональної інфраструктури	Забезпечення рівномірного розвитку регіонів шляхом інвестування в транспортну, логістичну та соціальну інфраструктуру.	Підвищення інвестиційної привабливості регіонів, стимулювання місцевого економічного зростання.
Підтримка співпраці з міжнародними організаціями	Залучення міжнародних фінансових установ для фінансування проектів, надання технічної допомоги та експертної підтримки.	Зміцнення міжнародного підтримки України, залучення довгострокових інвестицій.

Джерело: власна розробка авторів

Проте ключовим фактором підвищення інвестиційної привабливості є завершення військових дій на території України. Важливим наступним кроком стане запровадження державних механізмів захисту інвестиційних ризиків та реалізація програм, підтримування як іноземних, так і національних інвесторів. Це сприятиме створенню нових робочих місць, відновленню економічної активності, покращенню фінансових потоків та загальному оздоровленню економічного середовища країни.

На нашу думку, запропоновані заходи сприятимуть створенню інтегрованого інвестиційного середовища, здатного забезпечити сталий соціально-економічний розвиток України та підвищення її

конкурентоспроможності у світовому просторі, а також сприятимуть поступовому відновленню довіри міжнародних партнерів і підвищенню інвестиційної привабливості країни.

Висновки. На сучасному етапі забезпечення сприятливого інвестиційного клімату є ключовим елементом, що визначає темпи соціально-економічного зростання та модернізації економіки України. Ефективність цього процесу значною мірою залежить від створення умов для активної дії ринкових механізмів. До основних напрямів, які можуть стати поштовхом для зростання інвестицій, належать:

- формування стабільного правового середовища у плані забезпечення прогнозованості законодавства та його відповідності міжнародним стандартам;
- забезпечення правових механізмів для інвесторів;
- зниження податкового тиску і оптимізація податкової системи для підтримки підприємств і стимулювання інвестування;
- створення умов для ефективної роботи фондового, банківського, страхового ринків і нових фінансових інструментів;
- розвиток інформаційної інфраструктури із забезпеченням відкритого доступу до актуальної інформації для інвесторів, що сприятиме прийняттю обґрунтованих рішень.

Впровадження цих заходів сприятиме підвищенню довіри до України як до надійного партнера, та створенню стабільного середовища для інвестицій.

Список використаних джерел

1. Гармата О.В., Кучер В.О., Здреник І.В., Парасюк В.М. Шляхи покращення інвестиційного клімату в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2023. №3. С. 189 – 197
2. Мороз О. С. Розвиток інвестиційної діяльності в Україні в умовах економічної кризи 2020 року. *Економічний простір*, 2020. (154), С. 46-50. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-8> (дата звернення: 13.01.2024).

3. Мошляк І. О. Інвестиційний клімат в Україні та напрями його покращення. Вчені записки Університету «КРОК». 2019., вип. 54 Т. 2. С. 65-71. DOI: 10.31732/2663-2209- 2019-53-65-71.
4. Непран А.В. Формування та використання фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в Україні. *Фінанси України*. 2016. № 9. С. 111–128.
5. Лендел О.М. Теоретико-методичні аспекти здійснення інвестиційної діяльності в сучасних економічних умовах . *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 18. С. 83–87.
6. Коваленко Ю.М., Мельничук Т.О. Прямі іноземні інвестиції: національний і міжнародний аспект. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2014. № 1. С. 112–120.
7. Петухова О.М. Інвестування : навч. посіб. / О.М. Петухова К. : Центр учбової літератури, 2014. – 336 с
8. Квасній Л.Г., Сисин Г.І., Поясник О.С. Вплив воєнного стану на інтегрований інвестиційний клімат в Україні. Успіхи і досягнення у науці, 2024. № 10(10). С.1019 – 103.
9. Кубах Т.Г. Інвестиційний клімат держави: теоретичний та практичний аспекти. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2604>
10. Кузьменко О.В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України. *Економічний нобелівський вісник*. 2015. № 1 (8). С. 46 – 55.
11. Приходько І.В., Дацишин Д.Н. Інвестиційний клімат України в контексті зовнішньоекономічної діяльності. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 49. С. 23–27.
12. Нікітіна А.В. Інвестиційна діяльність в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 6. С. 161–165.
13. Ковальчук Н. О. Прямі іноземні інвестиції в Україну в умовах інтеграції до Європейського Союзу. *Бізнес Інформ*. №3. 2023. С. 38 – 43

14. Лоза С. Інвестиційний клімат в Україні: стан, проблеми та можливі шляхи покращення. Економіка і управління: Збірник наукових праць. Випуск 55. 2024. URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/189> (дата звернення: 10.01.2024).

15. Антоненко В., Ляшок Я., Попова О., Катранжи Л., Ляшок Н. Інвестиційна привабливість України в контексті її повоєнного відновлення. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 4 (57), 2024. С. 363 – 381

16. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. 2025. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 12.01.2024).

17. Національна стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. 2021. URL: [https:// www.nicouncil.org.ua/uk/strategy/302-1.html](https://www.nicouncil.org.ua/uk/strategy/302-1.html) (дата звернення: 12.01.2024).